

A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a Dr. Vaskó Ügyvédi Iroda (4400 Nyíregyháza, Korányi F. utca 12., eljáró ügyvéd: dr. Vaskó László) által képviselt **Tiszavasvári Város Önkormányzata** (4440 Tiszavasvári, Városháza tér 4.) felperesnek a dr. Gregor Katalin jogtanácsos által képviselt **Egyenlő Bánásmód Hatóság** (1013 Budapest, Krisztina krt. 39/B.) alperes ellen egyenlő bánásmód tárgyában hozott határozat bírósági felülvizsgálata iránt indított perében – mely perbe a dr. Hüttl Tivadar ügyvéd (1136 Budapest, Tátra utca 15/B. I/1.) által képviselt **Társaság a Szabadságjogokért** közhasznú egyesület (1136 Budapest, Tátra utca 15/B.) az alperes pernyertességének előmozdítása érdekében beavatkozott – meghozta a következő

Ítéletet

A bíróság a felperes keresetét elutasítja.

A bíróság kötelezi a felperest, hogy fizessen meg 15 napon belül az alperesnek 40.000,- (negyvenezer) forint, az alperesi beavatkozónak 30.000,- (harmincezer) forint perköltséget.

A kereseti illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

Az alperesi beavatkozó *2016. március 8-án* előterjesztett, majd *2016. április 7-én* pontosított kérelmében közérdekű igényérvényesítőként a felperes azon magatartását kifogásolta, mely szerint az önkormányzat kifejezetten támogatja, lehetővé teszi, hogy egy önkormányzati feladatok ellátására alkalmatlan civil szervezet – a Becsület Légiója Egyesület – a cigánytelepeken mélyszegénységben élőket megalázó, megrendszabályozni akaró, rendszeres zaklató tevékenységet végezzen. A cigánytelepeken végrehajtott rendteremtési akciókról számos videó érhető el az interneten, amelyek tanúsítják, hogy ez a tevékenység a telepek lakóira nézve emberi méltóságot sértő. A 2016. február 15-i képviselő-testületi ülésre Tiszavasvári polgármestere, dr. Fülöp Erik meghívta a Hatvannégy Vármegye Ifjúsági Mozgalom vezetőjét, Zagyva György Gyulát, valamint Érpatak polgármesterét, Orosz Mihály Zoltánt, utóbbi az úgynevezett „érpataki modell” megalkotója. Az alperesi beavatkozó panaszában hivatkozott arra, hogy az „érpataki modell” gyakorlata egyértelműen ellenőrizhető a honlapján fellelhető oktató videók, a róla készült film, és a polgármester rendszeres sajtótájékoztatói alapján. Ezekből úgy tűnik, hogy egy önkényes, az emberi szabadságjogokat teljes egészében negligáló rendparti modell körvonalazódik, a polgármester utasításaival egyet nem értő „rombolók” számára a feljelentések, razziák, gyermekeik kiemelése, segélyek megvonása, közmunka lehetőségétől való elzárás, folyamatos zaklatás és megalázás jár. A panaszos utalt arra, hogy az atlatszo.hu videót készített az ülésről, melyből kiderül, hogy a Széles út és Keskeny út környékére, a legnagyobb szegregátumra koncentrál az együttműködés, az ülés során többször szóba került a mindennapos uzsora, a gyermekek veszélyeztetése, a békés magyar-cigány együttélés, valamint a gyermekvédelmi jelzőrendszer működésének hatékonyabbá tétele, rendészeti-

bűnmegelőzési, valamint hulladékgazdálkodással összefüggő feladatokra vonatkozó együttműködés. A megállapodást a képviselő-testület elfogadta, melynek hírére pánik tört ki az egyik cigánytelepen. Az alperesi beavatkozó hangsúlyozta, hogy a közrend fenntartása a rendőrség feladata, a gyermekjóléti alapellátás a helyi önkormányzat hatáskörébe tartozik, ezen kívül számos állami és önkormányzati szerv jogszerűen működő civil szervezet segíti ezeket a feladatokat. A felperes tehát a különböző törvényekben előírt kötelezettségének elmulasztásával kötötte meg az együttműködési megállapodást, melynek valós célja az érpataki modell implementálása volt. A beavatkozó álláspontja szerint az együttműködési megállapodás – mely alatt nem kizárólag az írott dokumentumot érti a közérdekű igényérvényesítő – célja, de bizonyítottan legalábbis hatása a Tiszavasvári, mélyszegénységben élő romákkal szemben ellenséges, megfélemlítő, megalázó, megszégyenítő közeg kialakítása, azaz zaklatás megvalósítása volt.

A hatóság 2016. május 31. napján tanúmeghallgatást tartott, melyen az alperesi beavatkozó által megjelölt négy tanút hallgatta meg. A tanúk a Becsület Légiója tiszavasvári tevékenységével összefüggésben elmondták, hogy az egyesület emberei egy kisbusszal, valamint több más személygépkocsival nappal és éjszaka is járták a város két, főként romák lakta szegregátumát: a bűdi telepet és a Széles utca, Keskeny utca környékét. Ennek során áramlopásokat jelentettek be, valamint ellenőrizték, hogy az áramlopásokat megszüntették-e, miközben tevékenységüket kamerával rögzítették. Előadták, hogy főként a késő esti órákban történt ellenőrzések, mely során több esetben az udvarokba is bevilágítottak, a lakókban riadalmat keltettek.

A 2016. június 16-án tartott tárgyaláson a hatóság tanúként hallgatta meg []-ot, aki beszámolt arról, hogy kerítés nélküli portájára este 22.30 után autók érkeztek, bevilágítottak az ablakon, majd elmondták neki, hogy azért jöttek, mert ellenőrzik, nem lopja-e az áramot. A tanú a csoport tagjai közül Zagyva György Gyulát ismerte fel. [] kifejezett tiltakozása ellenére az érkezők kamerázták, mely felvételt később az internetre is feltöltötték. A tanú és családja megijedt, a szomszédokba szaladtak át, majd értesítették a rendőrséget.

A felperes 2016. május 24-én kelt, majd 2016. augusztus 4-én és 25-én kiegészített nyilatkozatában előadta, hogy a 2016. február 15. napján létrejött megállapodást a képviselő-testület 2016. április 14-én „hatályon kívül helyezte”, majd ugyanezen a napon minimális módosítást követően azt ismételten megkötötték. Kifejtette, hogy az „érpataki modell” nem az alperesi beavatkozó által ismert modellre épül. A településen tartott helyszíni bejárások nem akciószervek és nem járőrözések voltak, céljuk a kapcsolatépítés, beszélgetés volt a helyiekkel, általános együttélési és társadalmi normák elmagyarázása. Visszautasította, hogy a lakosság félne, továbbá azt is, hogy a megállapodás alapján végzett tevékenység a roma lakosság ellen irányult volna, az az egész településre vonatkozott, példaként említve erre azt, hogy az üdülőtelep is kilátogattak.

A felperes hangsúlyozta, hogy a 2016. április 14. napján ismételten megkötött megállapodás célja a roma nemzetiséghez tartozók életkörülményeinek, társadalmi helyzetének javítása és társadalmi integrációja, melyben az egyesület megfigyelő, közreműködő státuszban van jelen, és a képviselő-testület nem döntött az érpataki modell, vagy hasonló tartalmú program elfogadásáról. Előadta, hogy a békés bejárások célja a gyermekek egészséges testi, lelki, érzelmi fejlődéséhez szükséges feltételek biztosítása, továbbá a közegészségügyileg veszélyes körülmények megszüntetése. A megállapodással szemben a roma nemzetiségi önkormányzat sem emelt kifogást. Mindezekre figyelemmel úgy vélte, hogy a megállapodás megkötése, annak kommunikációja, és annak kapcsán az önkormányzat, a polgármester és az egyesület tagjai által tartott, sajtónyilvánosság előtt zajlott bejárások nem valósítottak meg zaklatást, nem sértették az emberi méltóságot.

A megállapodás megkötése nem teszi felelőssé az önkormányzatot az egyesület tagjainak megnyilvánulásaiért.

A 2016. október 3. napján tartott tanúmeghallgatáson Sipos Ibolya, Tiszavasvári alpolgármestere beszámolt arról, hogy a városban korábban sok volt a szemét, dögök hevertek mindenütt az érintett területeken, s bár az önkormányzat próbálkozott a tarthatatlan állapotok felszámolása iránt intézkedni, azért az érpataki modell jó tapasztalataiból kívántak a későbbiekben megoldásokat átvenni. Az együttműködés kivitelezése óta a szemét nem termelődött újra, kihelyezett gondozók járnak a telepre, több a WC, és kártyás órákat szereltek be. Mindezek miatt a városban több személy elégedettségét fejezte ki a képviselő-testület tagjai felé. A további három, magát roma nemzetiségűnek valló tanú egyégesen azt nyilatkozta, hogy a bejárásokkal kapcsolatban nem éreztek félelmet, agresszív fellépést.

E tárgyaláson a felperesi önkormányzat polgármestere arról számolt be, hogy bár ő is járt esti és éjjeli terepbejáráson, azonban ott erőszakos, megfélemlítő eseményeket nem tapasztalt. Magánemberként bárki tevékenykedhet Tiszavasváriban, a Becsület Légiója Egyesület szaktanácsot nyújtott a felperesnek. Orosz Mihály Zoltánnak tapasztalata van a roma integráció megvalósításában, a gyermekvédelmi rendszer erősítésében, ezért működtek együtt. Az alperesi beavatkozó ugyanakkor arra utalt, hogy a korábbi meghallgatáson nyilatkozó három, magát roma nemzetiségűnek valló tanú közmunkásként nem független a felperestől, tőlük nem várható elfogulatlan vallomás. Kiemelte, hogy Zagyva György Gyula és Orosz Mihály Zoltán részéről a roma lakosság sok jóra nem számíthatott, önmagában e személyek korábbi tevékenysége alapján bennük kialakulhatott egy félelemérzet.

A felperes 2016. november 9-én kelt beadványában kiemelte, hogy jelen ügyben az eljárás alá vont Tiszavasvári Város Önkormányzata, így csupán az általa elfogadott együttműködési megállapodás keretében a városban megvalósult intézkedések képezhetik az eljárás tárgyát, ezen belül több száz kiosztott települési segély, az illegális hulladék, valamint az áramlopások bejelentése. Önmagában a Becsület Légiója Egyesület léte nem szolgálhat bizonyítékkul arra, hogy az egyenlő bánásmód követelményét a felperes bármilyen módon megsértette volna. Az egyesülettel a felperes szerződéses jogviszonyt hozott létre, tanácsadói feladatra, a megállapodás megkötéséhez nem volt szükséges a Becsület Légiója valamennyi tevékenységének ismerete, annak elemzése. Kifogásolta, hogy az alperesi beavatkozó elsősorban azokat az eseteket sérelmezi, ahol a Tiszavasváriban megjelenő Orosz Mihály Zoltán és Zagyva György Gyula bonyolódik számonkérő jellegű interakcióba a szegregátumok lakóival.

Az alperesi beavatkozó 2016. november 24-én kelt nyilatkozatában utalt arra, hogy már a megállapodás megkötését megelőzően számos telepbejárást végzett a Becsület Légiója Egyesület, melyről az önkormányzatnak tudnia kellett, ezt alátámasztotta dr. Fülöp Erik polgármester és Sipos Ibolya alpolgármester vallomása is. A becsatolt videofelvételek és tanúvallomások nem támasztják alá a felperes azon kijelentését, mely szerint a Becsület Légiója csupán megfigyelő, tanácsadói státuszban lett volna jelen a településen, ezzel szemben inkább provokatív, zaklató, emberi méltóságot sértő kommunikáció, engedély nélküli kamerázás volt tapasztalható. Önmagának a szerződésnek a szövege nyilván nem irányul jogsértő tevékenységre, de az önkormányzatnak tudnia kellett a területén rendszeresen előfordult, nagy nyilvánosságot kapott esetekről, a szerződéses jogviszony ellenére nem tett semmit annak érdekében, hogy ilyen esetek a jövőben ne forduljanak elő. Volt olyan lakossági fórum a roma szervezetek képviselőinek jelenlétében, ahol a beavatkozó szakemberei azt tapasztalták, hogy a felszólalók kifejezetten hangot adtak a légió jelenlétével kapcsolatos aggodalmuknak. Több újságcikk tanúskodik arról, hogy a Becsület Légiója Egyesület

részéről olyanok is felléptek, akik gyűlölet-csoportokkal tartottak kapcsolatot, e szélsőséges rasszista nézeteket figyelembe véve valószínűtlen, hogy ezt követően jó szándékú roma interakciós aktivistává váltak volna az egyesület tanácsadói.

A hatóság 2017. január 19-én tanúként hallgatta meg Orosz Mihály Zoltánt, aki a Becsület Légiója képviselője és a Tiszavasvári Roma Nemzetiségi Önkormányzat elnökhelyettesét. Orosz Mihály Zoltán hangsúlyozta, hogy a cigányságot nem kezelik homogén rétegnek, csupán a bűnöző, a közösség kiszolgáltatott tagjait megnyomorító része ellen harcolnak. A lakosság többsége elfogadta az egyesület jelenlétét, kifejtette, hogy az egyesület több száz köbméter szemetet szállított el, megszüntették az áramlopásokat, segítettek a szegregátumban helyreállítani a házakat.

A „Miért nem adnak pénzt” című videón szereplő tanú előadta, hogy 2016 nyarán több esetben éjjel is jártak a lakásánál áramlopás miatt két-három személyautóval, akik között felismerte Zagyva György Gyulát, Orosz Mihály Zoltánt és a Tiszavasvári Roma Nemzetiségi Önkormányzat elnökét. Mivel éjjel bevilágítottak az ablakán, élettársa és a szomszédok is megijedtek, de Zagyva Györgytől külön is félt, mert ő megfenyegette egyszer azzal, hogy „találkozunk még”.

A beavatkozó 2017. január 31-én kelt beadványában kiemelte, hogy ténylegesen az önkormányzat aktív támogatásával védett, valós roma integrációs tevékenységnek nem nevezhető, azonban megfélemlítő célzatú akciókat az addigi felperesi beadványok, valamint a tanúmeghallgatások sem tudták cáfolni. Sem a szemétszállítás, sem az illegális áramvételezés megszüntetéséhez nem lett volna szükséges a Becsület Légiója bármely tevékenységének a kifejtésére az érintett szegregátumokban, ezért együttműködési megállapodás megkötése sem volt indokolt, a vallomása is alátámasztotta, hogy a telepiek féltek a légiótól annak megjelenésekor.

A felperes 2017. február 16-án akként nyilatkozott, hogy a beavatkozó többnyire nem hivatalos internetes felületek információi alapján folyamatosan kiterjeszti kérelmét, de leginkább Orosz Mihály Zoltán és nem az önkormányzat képviseletében eljáró személy magatartását tartja jogsértőnek. A beavatkozó a terepbejárásokat indokolatlanul jelöli „razzia” szóval, hiszen tanúvallomások is alátámasztották, hogy a bejárások kapcsán valótlan híresztelések miatt alakult ki indokolatlan pánikhangulat. Ez azonban nem a terepbejárásokon résztvevők által tanúsított magatartásnak volt az eredménye. Ismételten hangsúlyozta, hogy az együttműködési megállapodás tartalma semmilyen tekintetben nem sérti az egyenlő bánásmódra vonatkozó rendelkezéseket, a bejárásokat informatív tanácsadással egybekötve szervezték meg, a megtett intézkedések a roma nemzetiséghez tartozók életkörülményeinek javítását szolgálták.

Az alperes 2017. május 11-én kelt EBH/166/10/2017. számú határozatával megállapította, hogy az eljárás alá vont a Becsület Légiója Egyesülettel 2016. február 15. napján kötött megállapodás, és az annak alapján végzett tevékenység révén megsértette az egyenlő bánásmód követelményét, és zaklatást valósított meg Tiszavasvári Város szegregátumban élő lakosságával szemben, amikor a támogatásával és részvételével zajló bejárásokon, ellenőrzéseken az egyesület képviseletében fellépő személyek az emberi méltóságot sértő magatartást tanúsítottak az ott lakók társadalmi származásával, vagyoni helyzetével, valamint roma nemzetiséghez tartozásával összefüggésben. A hatóság mindezek miatt megtiltotta a jogsértő magatartás jövőbeni tanúsítását, elrendelte a határozata nyilvános közzétételét, és 300.000,- forint bírságot szabott ki a felperessel szemben. Az alperes az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (a továbbiakban: **Ebktv.**) 7. § (1) bekezdésére, valamint 8. § e), p) és q) pontjára, illetve 10. § (1) bekezdésére utalással a sérelmezett magatartást és az ennek hatására kialakult környezetet vizsgálta. Mindenekelőtt megállapította, hogy a beavatkozó alapszabályában szerepel a kérelemmel

érintett védett tulajdonságokkal rendelkező társadalmi csoportok emberi és állampolgári jogainak védelme, így hatóság előtt közérdekű igényérvényesítőként fellépni jogosult volt a beavatkozó az Ebktv. 18. § (3) bekezdése szerint.

Ami a *védett tulajdonságot* illeti, kiemelte, hogy 2015 novemberétől kezdődően többször is megfordult Tiszavasvári szegregátumaiban Zagyva György Gyula, Orosz Mihály Zoltán és más közszereplők, majd a 2016. február 15-én megkötött megállapodás bejelentését követően a polgármesteri hivatal előtt a város roma lakossága nagy számban jelent meg, kifejezve tiltakozását. A rendelkező részben megjelölt együttműködési megállapodás mindezekén túl kifejezetten utalt a „békés cigány-magyar” együttélésre, a megállapodás vitáján is kifejezetten utaltak a szegregátumok cigány lakosságára. A Tiszavasvári Mintaprogram elnevezésű tizenkét részes videosorozat főcímében is olvasható a cigányság integrációjára való utalás. Az Integrált Településfejlesztési Stratégia szegregátumra vonatkozó megjegyzéseiből is nyilvánvaló, hogy jelen ügyben a roma nemzetiséghez tartozás, az alacsony vagyoni státusz, és a társadalmi származás védett tulajdonságok egymásra hatva, egymást erősítve képezték az össztársadalmilag hátrányos helyzetet.

A zaklató *magatartás* felderítésekor a hatóság nem kizárólag a megkötött megállapodás szövegét vette figyelembe, rögzítette, hogy annak szövege csupán annyit tartalmaz, hogy az egyesület tanácsadóként közreműködik bizonyos területeken az önkormányzati tevékenység hatékonyságának fokozásában. E körben az alperes hangsúlyosan értékelte a határozata 16–17. oldalán felsorolt bizonyítékokat, döntése 14. oldalán részletezve, hogy ezeken túl milyen más dokumentációt vett figyelembe. Az alperes utalt arra, hogy a Tiszavasvári Mintaprogram sorozat felvételeinek döntő többsége a Keskeny és Széles utcákban készült, hangsúlyos témák a szemétszedés és az áramlopás megszüntetése. Látható egy olyan egység, ahol az alperes megítélése szerint Orosz Mihály Zoltán a szegregátum területén egy láthatósági mellényt viselő személlyel beszél számonkérő hangnemben. A „Tiszavasvári – miért nem adnak pénzt?” elnevezésű felvételen Orosz Mihály az áramlopás ürügyén két rendőr jelenlétében szabályosan kikérdezte a terület érintett lakóját, jövedelméről, arról, hogy azt mire fordítja, és arra is utal, hogy ellenőrzést fognak végezni a gyermekek tisztaságával kapcsolatban. A „Tiszavasvári – milyen uzsorás” című videón Zagyva György Gyula látható, amint az uzsorásokról kérdezősködik, amelyen az érintett kifogásolja, hogy felvételt készítenek róla. E videókon túl az alperes utalt a tanúk nyilatkozatára, közöttük Orosz Mihály Zoltán és Sipos Ibolya alpolgármester előadására, melyben megerősítették, hogy éjszaka is történtek ellenőrzések, ezt kétség kívül alátámasztja a „Harc a bűnözés ellen” videofelvétel. Az alperes mindezek alapján rögzítette, hogy a szegregátum lakóinak rendszeresen azzal kellett szembesülniük, hogy lakóingatlanaik környezetében kérdéseket szegeznek nekik, kioktatják, életmódjukról, illetve arról faggatják őket, hogy egyes szabályokat ismernek-e, azokat betartják-e, munkájukat miként végzik, éjszakai nyugalmaikban megzavarják őket, miközben képmásukat és hangjukat a tiltakozásuk ellenére is rögzítik, nyilvánosságra hozzák. A hatóság álláspontja szerint az ilyen eljárás már önmagában nagy mértékben sérti az emberi méltóságot, amit súlyosbít, ha azt a helyi hatalom képviselőinek támogatása mellett csoportosan megjelenő idegenek, illetve a lakosok által kifogásolt személyek végzik. Az a körülmény, hogy a roma közösség tagjai nem azonos módon értékelték a bejárásokat, nem csökkenti az ismertetett magatartás emberi méltóságot sértő jellegét. A megállapodás megkötésekor az önkormányzatnak már pontosan tudnia kellett, hogy az együttműködés milyen konkrét tevékenységgel fog járni, ennek része lesz emberi méltóságot sértő magatartás, amelyet az ellenőrzések, bejárások alkalmával az önkormányzat egyes képviselői jelenlétükkel is támogattak. Orosz Mihály Zoltán úgynevezett érpataki modellel kapcsolatosan végzett tevékenységéről az önkormányzatnak szintén ismeretekkel kellett bírnia, az interneten ezzel összefüggésben „tananyagok” is megjelentek, valamint a Tiszavasvári Mintaprogram videóin dr. Fülöp Erik polgármester is rendszeresen feltűnt. Ezzel szemben nem látta megállapíthatónak a felperes felelősségét a hatóság a megállapodás aláírását követő pánikhangulat kialakulásában.

Az alperes hangsúlyozta, hogy önmagában sem a közterületen tartózkodás, sem az áramlopások,

más szabálysértések bejelentése nem tekinthető zaklató magatartásnak, itt azonban nem egyszerűen erről volt szó. A tevékenységek volumene, együttes, összehangolt kifejtése révén a szegregátumok lakossága egy akciószerű, életvitelük több területére is kiterjedő nyilvános ellenőrzésnek volt kitéve az egyesület részéről, melyet az önkormányzat kifejezetten támogatott. A begyűjtött adatok elegendőnek bizonyultak a tényállás megállapításához, így egyes tanúmeghallgatásokat a hatóság mellőzött, mert úgy vélte, hogy a videofelvételek alapján a jogsértő magatartás megállapítható volt, melyet további tanúvallomások sem tudtak volna cáfolni. A szankció kiválasztásánál figyelembe vette a hatóság, hogy a jogsértés személyek nagyobb csoportját érintette, többszörös diszkriminációt valósított meg, a jogsértő állapot huzamosabb ideig állt fenn. A megszegényítő eseményekről számos személy értesült, az interneten fellelhető anyagok alapján továbbra is értesülhet, növelve a szegregátumban élő, alacsony társadalmi és vagyoni státuszú személyekkel, általában a roma nemzetiséghez tartozókkal szemben fennálló társadalmi előítéleteket. Hasonló esetek megelőzése érdekében a hatóság álláspontja szerint indokolt a döntés nyilvánosságra hozatala, és bírság kiszabása a jogsértő magatartás jövőbeni tanúsításának megtiltása mellett.

A felperes keresetében indítványozta az alperes határozatának hatályon kívül helyezését, perköltség megítélése mellett.

A felperes a határozattal szemben eljárásjogi kifogással is élt, de érdemben is vitatta a döntés rendelkező részét és indokolását.

Az *eljárásjogi sérelmek* körében a felperes utalt arra, hogy a hatósági eljárást a beavatkozó ügyvezető igazgatója által jegyzett, de senki által alá nem írt papíron előterjesztett kérelemre indították meg. A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: **Ket.**) 34. § (1) bekezdése szerint ugyanakkor a kérelmet írásban vagy szóban lehet előterjeszteni a hatóságnál, ennek is feltétele megfelelő képviselési jog. A civil szervezetek névjegyzékéből kinyomtatott adatok alapján azonban az önálló, általános képviselési joggal rendelkező személyek neve között nem szerepel azon munkatársak neve, akik az alperes előtt jelen ügyben eljárak. Arról sem volt tudomása a felperesnek, hogy dr. Nónay Gábor ügyvéd rendelkezett-e meghatalmazással. Mindezen eljárásjogi hibák miatt – figyelemmel a **Ket.** 40. § (2)-(3) bekezdésében írtakra – az eljárást meg kellett volna szüntetni, vagy már korábban érdemi vizsgálat nélkül azt el kellett volna utasítani.

A felperes úgy vélte, hogy a rendelkező részben írt megállapítás is jogszabálysértő, hiszen a Becsület Légiója Egyesület kizárólag 2016. február 16-án és 2016. április 14-én kötött együttműködési megállapodást, így a döntés rendelkező részében írt megállapodás nem létezik. A felperes továbbá kifogásolta, hogy az **Ebktv.** 14. § (4) bekezdésébe ütközően az ügyre irányadó eljárási határidőt többszörösen túllépte az alperes. A panaszosok többször módosították a kérelmet, a hatóság nem akadályozta meg az eljárás elhúzódsát, ellentmondó tényállások tekintetében is helyt adott az egyes bizonyítási indítványoknak.

A felperes keresetében kifogásolta, hogy az elévülés vizsgálatát a hatóság nem végezte el, a videofelvételekből nem állapítható meg, hogy a megörökített események mikor történtek.

Az *ügy érdemében* a felperes mindenekelőtt hangsúlyozta, hogy a panaszosok nem tudták a hatósági eljárásban pontosan meghatározni, hogy milyen felperesi magatartással valósult meg az egyenlő bánásmód sérelme, így ezt a hatóság sem tette meg határozatában, nem derül ki, hogy miben nyilvánul meg a zaklatás. A beavatkozó valójában nem a felperes tevékenységét tartotta jogszabályba ütközőnek, hanem a Becsület Légiója eljárását, valamint az egyesület részéről fellépő személyek, Orosz Mihály Zoltán és Zagya György Gyula magatartását minősítették jogszabálysértőnek. A felperesnek azt rótta fel a hatóság, hogy nem életszerű az, hogy ne lenne tudomása a zaklató jellegű éjszakai bejárásról. Annak érdekében azonban, hogy ezt az állítást a felperes cáfolni tudja, az általa meghallgatni indítványozott tanúk nyilatkozatát kellett volna szükséges, melyet a hatóság elmulasztott, a bizonyíték mellőzésének nem adta ésszerű indokát

határozatában. A felperes úgy vélte, hogy maga a közérdekű igényérvényesítő is hol jogszerűtlennek minősítette az eljárás alá vont magatartását, hol úgy vélte, hogy a felperes által kötött megállapodás nem ütközik törvényekbe. Figyelemmel arra, hogy a közigazgatási döntés rendelkező részéből kitűnően csak azon bejárások relevánsak az ügyben, amelyek a felperes támogatásával és részvételével zajlottak, így indokolatlan a határozat indokolásában a bizonyítékok körében azon bejárásokat is értékelni, amelyek az önkormányzat részvétele nélkül zajlottak. Mindezek miatt a határozat a Ket. 50. § (1) és (4) bekezdésébe is ütközik, az alperes azt sem értékelte, hogy a felperes videofelvételt nem készített, és videofelvételt nem tett közzé. Mivel a jogsértő magatartást nem tudták valószínűsíteni az eljárás során begyűjtött adatok, így a felperes megítélése szerint a határozat a Ket. 1. § (1) és (2) bekezdésében, a Ket. 2. § (1), (2), (3) bekezdésében és a Ket. 4. § (1) bekezdésében írt alapelvi szintű normákat is sérti.

A felperes kiemelte – a KGD.2015.148. szám alatt közzétett Kúriai döntésre hivatkozással –, hogy összehasonlítható csoport hiányában hátrányos megkülönböztetés sem állapítható meg. Úgy vélte, hogy a panaszos az oksági kapcsolatot sem valószínűsítette a védett tulajdonság és az állított hátrány között. A valószínűsítés körében nem elegendő pusztán a közérdekű igényérvényesítő vélelmezése, a hatóság sem értékelhette volna ekként a kizárólag véleményt, téves következtetéseket tartalmazó panaszt. Nyilvánvaló volt, hogy a Becsület Légiója Egyesülettel kötött együttműködési megállapodás kapcsán minden alapot nélkülöző rémhírterjesztés történt, pánik tört ki a szegregátumban, de ez nem magának a megállapodásnak a megkötésével volt kapcsolatos, hanem ismeretlen személyek zavarkeltésének eredménye. A Becsület Légiója Egyesület csupán tanácsadó tevékenységet látott el, valamint a megállapodás aláírása előtt is már tevékenykedett Tiszavasváriban, így egyértelmű, hogy a megállapodás megkötése és a panaszos által kifogásolt egyesületi tevékenység között nincs ok-okozati összefüggés. Végül a felperes hangsúlyozta, hogy a képviselő-testület tagjainak nem csak joga, hanem kötelessége is a lakosok korrekt tájékoztatása, valamint a városban történő tájékozódás, ennek legegyszerűbb módja a település különböző részeinek bejárása, az információgyűjtés. A hivatalos személyeknek nem csupán joga, hanem kötelezettsége is a szabálytalan áramvételezés megszüntetése, mert ez szabálysértés, vagy bűncselekmény, de egyben veszélyeztetheti a település részen lakók egészségét, életét. E tevékenységükben az önkormányzat polgármesterét, vagy a képviselő-testület tagját semmilyen jogszabály nem akadályozza, és nincs olyan törvényi tiltás sem, melynek alapján e hivatalos személyeket más állampolgárok ne kísérhetnék el az információgyűjtés során.

Az alperes érdemi nyilatkozatában a kereset elutasítását indítványozta, perköltség megítélése mellett.

Az eljárásjogi jogszabálysértések körében az alperes kiemelte, hogy az eredeti közigazgatási iratok között A/1. szám alatt megtalálható a kérelmen a beavatkozó bélyegzője és dr. Kapronczay Stefánia aláírása. A felperes az elektronikus úton eljuttatott beadványt kapta meg, de iratbetekintési jogával élve megvizsgálhatta volna beadványokat, és ellenőrizhette volna maga is eljárás alá vontként a képviseleti jogosultságot. A további meghatalmazások szintén megtalálhatók a hatósági iratok között A/9. és A/18. szám alatt. Bár az együttműködési megállapodás dátumának meghatározásakor a hatóság a rendelkezésére bocsátott adatokból dolgozott, annak időpontját a felperessel többször ismertette és azt a felperes is többször idézte szó szerint, azt nem kifogásolta, egyebekben ez a megállapított tényálláson érdemben nem változtat. 2016. február 15-én született ugyanis az a képviselő-testületi határozat, amely a megállapodás szövegét elfogadta, és felhatalmazta a polgármestert a dokumentum aláírására. A tanúbizonyítási indítvány kapcsán az alperes kifejtette, hogy a felperes kérelme nyomán hat tanút hallgatott meg, két személy nem jelent meg a hatósági idézésre, valamint több tanú meghallgatása is ugyanazon körülmény tekintetében történt volna, amely nem volt indokolt. A megalapozott döntéshozatalhoz elegendő volt a meghallgatott tanúk vallomása, melynek indokát megfelelően megjelölte az alperes határozatában. Az alperes nem

vitatta, hogy az eljárási határidőt túllépte, azonban álláspontja szerint e tény a határozatra érdemi kihatással nem volt.

A hatóság nem az eljárás megindítására nyitva álló határidőn túli eseményeket vizsgált, ----- tanúként is nyilatkozott arról, hogy a lakóingatlanánál történő atrocitások 2016. március-április hónapokban történtek.

Az *ügy érdemét* érintően az alperes hangsúlyozta, hogy az egyesület tagjai által kifejtett, az emberi méltóságot sértő magatartás közötti összefüggést a határozat részletesen taglalja. A Becsület Légiója Egyesület részéről eljáró személyek nem magánemberként, a megállapodástól függetlenül végezték a határozatban kifejtett tevékenységüket, erről tanúskodik dr. Fülöp Erik, valamint Sipos Ibolya és Orosz Mihály Zoltán nyilatkozata is. Az ennek alátámasztására szolgáló egyéb bizonyítékokat is részletesen ismerteti a sérelmezett közigazgatási döntés.

A hatóság hangsúlyozta, hogy a felperes tevőlegesen is részt vett a kifogásolt magatartásokban, hiszen nem egyszer az eljárás alá vont tudtával, részvételével tartottak bejárásokat. Ugyanakkor a felperes mulasztott is, hiszen tudomásul vette az éjszakai életet megzavaró, lámpásokkal a házakba bevilágító személyekkel szemben, hogy zaklató magatartást valósítanak meg, annak ellenére, hogy ezek megakadályozása kötelezettsége lett volna, akár a rendőrség közreműködésével. Az alperes kiemelte, hogy a zaklatásnak nem tényállási eleme az összehasonlítható helyzetben lévő személy vagy csoport, valamint a Kúria vonatkozó döntései alapján – figyelemmel többek között az EBH2015.M.24. számú ítéletre – a védett tulajdonság és a hátrány közötti oksági kapcsolatot nem a kérelmezőnek szükséges valószínűsítienie.

A beavatkozó az alpereshez csatlakozva indítványozta a kereset elutasítását.

Hangsúlyozta, hogy nem vitatta sem a hatósági eljárásban, sem a per során, hogy ne lenne legitim célja az áramlopás megakadályozásának, az illegális szemétkerítés elleni küzdelemnek, ugyanakkor ezt a felperes vitatható módszerekkel valósította meg. Az a körülmény, hogy az önkormányzattal együttműködő Becsület Légiója Egyesület hogyan fog fellépni egy adott településen, tökéletesen ismert volt a felperes előtt is, nem volt az feltételezhető az önkormányzat részéről, hogy máshogy járnának el az egyesület nevében fellépő személyek, mint Érpatakon történt. Jelen ügyben nem kizárólag mulasztásban nyilvánult meg a jogsértés, a beavatkozó álláspontja szerint a felperes aktívan is közreműködött a jogsértő zaklató magatartásban. A felperes nem mondta fel a Becsület Légiója Egyesülettel kötött megállapodást, nem szólította fel az egyesület nevében eljáró személyeket a zaklató magatartás abbahagyására, ezzel követett el jogsértést. A beavatkozó úgy vélte, hogy az alperes példamutató, széles körű bizonyítási eljárást folytatott le, határozata meghozatalakor az indokolási kötelezettségének is mindenben eleget tett. Ezt meghaladóan az eljárási jogszabálysértések, bizonyítási kérdések kapcsán a beavatkozó mindenben csatlakozott az alperesi ellenkérelemben írtakhoz.

A kereset nem megalapozott.

A bíróság az alperesi határozatot a Ket. 109. §-a, valamint a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 324. § (2) bekezdésének a) pontja és a 339/A. §-a értelmében a meghozatalakor hatályban volt jogszabályok és fennálló tények alapján, a kereset és az ellenkérelem keretei között vizsgálta felül, a tényállást a peres felek nyilatkozatai, az általuk csatolt okirati bizonyítékok, továbbá a közigazgatási iratok tartalma alapján állapította meg.

I. Alkalmazott jogszabályok

Az **Ebktv. 8. §-a** alapján közvetlen hátrányos megkülönböztetésnek minősül az olyan rendelkezés, amelynek eredményeként egy személy vagy csoport valós vagy vélt

...

e) nemzetiséghez való tartozása,

...

p) társadalmi származása,

q) vagyoni helyzete,

...

miatt részesül kedvezőtlenebb bánásmódban, mint amelyben más, összehasonlítható helyzetben levő személy vagy csoport részesül, részesült, vagy részesülne.

Az **Ebktv. 10. § (1) bekezdése** értelmében **zaklatásnak** minősül az az emberi méltóságot sértő, szexuális vagy egyéb természetű magatartás, amely az érintett személynek a 8. §-ban meghatározott tulajdonságával függ össze, és célja vagy hatása valamely személlyel szemben megfélemlítő, ellenséges, megalázó, megszegyenítő vagy támadó környezet kialakítása.

Az **Ebktv. 19. §-a** alapján az egyenlő bánásmód követelményének megsértése esetén indított eljárásokban a fordított bizonyítási teher elve érvényesül:

Az **Ebktv. 19. § (1) bekezdése** szerint az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt indított eljárásokban a jogsérelmet szenvedett félnek vagy a közérdekű igényérvényesítésre jogosultnak kell **valószínűsítene**, hogy

a) a jogsérelmet szenvedő személyt vagy csoportot **hátrány érte** vagy – közérdekű igényérvényesítés esetén – ennek közvetlen veszélye fenyeget, és

b) a jogsérelmet szenvedő személy vagy csoport a jogsértéskor – ténylegesen vagy a jogsértő feltételezése szerint – **rendelkezett a 8. §-ban meghatározott valamely tulajdonsággal**.

Ugyanezen jogszabályhely **(2) bekezdése** alapján az (1) bekezdésben foglaltak valószínűsítése esetén a másik felet terheli annak **bizonyítása**, hogy

a) a jogsérelmet szenvedett fél vagy a közérdekű igényérvényesítésre jogosult által valószínűsített körülmények nem álltak fenn, vagy

b) az egyenlő bánásmód követelményét megtartotta, illetve az adott jogviszony tekintetében nem volt köteles megtartani.

II. A keresetben hivatkozott eljárási jogszabálysértések

II.1. A beavatkozó nevében eljáró személyek képviseleti jogosultsága

Maga a felperes jelölte meg keresetlevelében, hogy önálló, általános képviseleti joggal a beavatkozó részéről – nyilvánosan elérhető adatok alapján – Szigeti Tamás, Kállai Ernő, Molnár Bálint, Bíró Ágota, Sándor Judit Marcella rendelkeznek.

A bíróság a közigazgatási iratok áttekintése nyomán megállapította, hogy az eljárást megindító kérelemhez mellékelte a beavatkozó olyan meghatalmazást, amelyet Bíró Ágota írt alá, s amelyen szerepel a beavatkozó hivatalos pecsétje, az okirat mindenben megfelel a teljes bizonyító erejű magánokirat jogszabályi kellékeinek. Az eljárásban ezt követően a beavatkozó nevében fellépő személyek mindegyike részére megtalálható volt olyan meghatalmazás, amely önálló képviseleti joggal felruházott személytől származik, e körben a bíróság utalt különösen az A/9. alatt csatolt beavatkozó nyilatkozat, valamint az A/18. szám alatt szereplő tárgyalási jegyzőkönyv mellékleteire. A felperes helytállóan hivatkozott arra, hogy a Ket. 40. § (2) bekezdése alapján az eljáró személy képviseleti jogosultságát a hatóság köteles megvizsgálni, ugyanakkor annak megvalósulását, a meghatalmazások tényleges becsatolását – iratbetekintési joga ellenére – nem ellenőrizte. A bíróság felhívja arra a figyelmet, hogy az a körülmény, mely szerint Boros Ilona Zsófia és dr. Nónay Gábor

ügyvéd meghatalmazással rendelkezik, a 2016. június 16-án tartott tárgyalásról felvett jegyzőkönyv első oldaláról is kitűnik, hiszen ott vastag betűvel jelölte a hatóság a meghatalmazások becsatolásának tényét, e dokumentumot a felperesnek is megküldte.

II.2. Az eljárási határidő túllépése

Az alperes érdemi ellenkérelmében nem vitatta az eljárási határidő túllépését, ugyanakkor hangsúlyozta, hogy ez a döntésre érdemi kihatással nem volt.

A bíróság kiemeli, hogy a Pp. 339. § (1) bekezdésében írt szabályból következőleg a bíróság csupán az ügy *érdemére* kiható eljárási szabály megsértése esetén helyezi hatályon kívül a közigazgatási határozatot, ezért minden esetben gondosan ellenőrzi, hogy az eljárási határidőre vonatkozó szabályok figyelmen kívül hagyása mennyire volt kihatással a rendelkező részben foglalt megállapításokra és szankciókra.

A bíróság hangsúlyozza, hogy jelen ügyben éppen a felperes volt az, aki egy ízben új hatánap kitűzését indítványozta (A/20. szám alatti irat), majd két esetben a határidő meghosszabbítását kérte (A/22., A/48. számú iratok). A legutóbb előterjesztett határidő-hosszabbítási kérelmében a felperes maga hivatkozik a megküldött anyag terjedelmére, s az sem vitatható, hogy számos alkalommal tartott tárgyalást az alperes, több tanút hallgattak meg, a felek több ízben kiegészítő beadványokat terjesztettek elő, melynek értékeléséhez az átlagos közigazgatási eljárások lefolytatásához szükséges időnél többre volt szükség. A bíróság úgy ítélte meg, hogy az eljárási határidő túllépése éppen a tényállás teljes körű felderítése érdekében történt, mind a felperes, mind a beavatkozó több ízben lehetőséget kapott nyilatkozatai kiegészítésére, bizonyítékai előterjesztésére, így az érdemi döntésre semmiképp nem lehetett kihatással az eljárási szabály megsértése, az eljárási határidő túllépése.

II.3. A határozat rendelkező részében írt megállapodás dátuma

A bíróság hangsúlyozza, hogy a 2016. augusztus 4-én kelt, a korábbiakhoz képest immár részletesebb és mellékletekkel ellátott felperesi nyilatkozat 3. oldala mindössze annyit tartalmaz, hogy a képviselő-testület 47/2016. (II.15.) Kt. számú határozatában döntött úgy, hogy együttműködési megállapodást köt a Becsület Légiója Egyesülettel. Jelezte a felperes, hogy ugyanakkor 98/2016. (IV.14.) számú határozatával e döntését hatályon kívül helyezte, kezdeményezte a megállapodás közös megegyezéssel történő megszüntetését. Az eredetihez képest minimális módosítást tartalmazó megállapodást 2016. április 14-én írták alá a felek. A felperes e beadványához csupán az újabb együttműködési megállapodást csatolta, nem kifogásolva a 2016. május 4-én kelt eljárást megindító tájékoztatóban foglaltakat, mely szerint a megállapodás 2016. február 15-én jött létre. Tényként állapítható meg a 2016. február 15-i képviselő-testületi ülés előterjesztéséből, hogy annak napirendjén szerepelt a Becsület Légiója Egyesülettel kötendő együttműködési megállapodás, melynek jóváhagyása a felek nyilatkozata szerint aznap meg is történt.

Amennyiben azonban mégis elírás található a határozat rendelkező részében a megállapodás megkötésének dátumát illetően, úgy abban az esetben a bíróság ismételten felhívja arra a figyelmet, hogy csak az ügy *érdemét* érintő eljárási jogszabálysértés esetén van mód a közigazgatási döntés hatályon kívül helyezésére. Figyelemmel arra, hogy a beavatkozó az eljárás során többször hangsúlyozta (A/5., valamint A/35. alatt szereplő nyilatkozatok), hogy nem önmagában az egyesület és a felperes között megkötött megállapodást, mint írásos dokumentumot kifogásolja, hanem az annak nyomán megvalósított összehangolt magatartást, így a bíróság megítélése szerint e sérelemmel a rendelkező rész összhangban van. Az alperes ugyanis azt állapította meg, hogy a megállapodás és az annak alapján végzett tevékenység révén sértette meg a felperes az egyenlő

bánásmódra vonatkozó követelményeket. Mindezekon túl a megállapodás tényleges aláírásának dátumától függetlenül a bíróság megítélése szerint a határozat indokolásából egyértelműen körvonalazhatóak azok a cselekmények, amelyeket az alperes vizsgált, különös figyelemmel a döntés 14. oldal második bekezdésében foglaltakra. A bíróság megítélése szerint a határozat rendelkező részéből és az indokolásban írtakból jól kitűnik, hogy **a 2016 februárjában megkötött megállapodás az alperes és a beavatkozó megítélése szerint csupán a kiinduló pont volt:** az együttműködés nyomán valósultak meg a közérdekű igényérvényesítő és a hatóság véleménye szerint olyan magatartások, amelyeket zaklatásként kellett értékelni.

II.4. Az elévülés kérdése

Az **Ebktv. 17. §-a** értelmében az egyenlő bánásmód követelményének érvényesülését vizsgáló hatósági eljárás akkor indítható meg, ha a jogsértésről való tudomásszerzéstől számított egy év, és a jogsértés bekövetkezésétől számított három év még nem telt el.

A felperes keresetében kifogásolta, hogy ennek vizsgálatát a hatóság nem végezte el, a videofelvételekből nem állapítható meg, hogy a megörökített események mikor történtek.

A bíróság mindenekelőtt kiemeli, hogy a beavatkozó 2016. április 7-én kelt beadványában jelezte, hogy kollégájuk két alkalommal személyesen járt Tiszavasváriban, 2016. március 14-én és 2016. április 3-án, s az ott szerzett tapasztalatai alapján is sérelmesnek találta az együttműködés nyomán kialakuló helyzetet. A beavatkozó ugyanezen dokumentumban hivatkozott sajtóhírekre is, és már akkor hangsúlyozta, hogy az állami szervek gyors reagálása alapvető fontosságú, kiemelve, hogy civil szervezet olyan esetben is eljárást indíthat, ha az egyenlő bánásmód követelményének megsértése még nem történt meg, de annak közvetlen veszélye fennáll.

A felperes 2016. augusztus 4-én előterjesztett beadványához 2016. április 10-én tartott „helyszíni terepbejárással egybekötött lakossági fórumra” szóló meghívót csatolt, s utalt egy 2016. február 18-án kelt feljelentésére, amely az együttműködési megállapodás megkötése nyomán előállt rémhírterjesztéssel és fenyegetéssel volt kapcsolatos.

A hatóság továbbá helytállóan utalt ellenkérelmében arra, hogy a becsatolt videofelvételek is bizonyítékkul szolgálnak arra, hogy a kifogásolt atrocitások 2016. március-április hónapokban történtek.

Mindezen adatok birtokában a bíróság számára nyilvánvaló, hogy a 2016 februárjában megkötött együttműködési megállapodást követő hónapokban valósultak meg a panasz tárgyává tett cselekmények, melyről egybehangzóan az eljárás során meghallgatott több tanú állította, hogy 2016 nyarának végére megszűntek. Figyelemmel arra, hogy a panasz 2016. március 8-án érkezett a hatósághoz, egyértelműen megállapítható, hogy a Ebktv. – fentebb idézett – 17. §-ában írt elévülés nem következett be.

III. A zaklatás és az emberi méltóságot sértő magatartás ismérvei

A bíróság kiemeli, hogy a jogirodalom szerint is különös körültekintést igényel a zaklatás megítélése, mert a jogalkotó a sérelmet szenvedett személy *szubjektív* benyomásait vonja értékelés alá, amikor egyrészt méltóságot sértő magatartásról, másrészt ellenséges és megalázó, megszegyenítő, megfélemlítő, vagy éppen támadó környezetről beszél (*in: Bihary László - Farkas Lilla - Kádár András Kristóf - Kárpáti József: Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi XXXV. törvény magyarázata, Budapest, 2006.*).

Fontos kiemelni, hogy a legtöbb esetben a zaklató visszaél pozíciójával, az alá-fölérendeltségből eredő helyzetével. A zaklatás nem feltétlenül szándékos magatartás, így nem csupán azon magatartások tartoznak ide, amelyeknek célja, hanem azok is, amelyeknek **hatása** a megfélemlítő, ellenséges, megalázó, megszegyenítő vagy támadó környezet kialakítása.

A jogalkotó az Ebktv. 10. §-ában elsősorban az emberi méltóságot sértő magatartást szankcionálja. Az emberi méltóság esetében olyan minimális elismertséghez való jogról van szó, amely biztosítja, hogy az emberi mivoltunkat senki ne vonhassa kétségbe, a tiszteletet megkövetelhessek. A Magyar Alkotmánybíróság 64/1991. számú határozata szerint „az emberi méltósághoz való jog azt jelenti, hogy van az egyén autonómiájának, önrendelkezésének egy olyan mindenki más rendelkezése alól kivont magja, amelynél fogva az ember alanya marad és nem válik eszközzé vagy tárggyá. A méltósághoz való jognak ez a felfogása különbözteti meg az embert a jogi személyektől”. Az emberi méltósághoz való jog egyfajta „anyajog”, a bíróságok, hatóságok minden esetben hivatkozhatnak rá az egyén védelmében, ha nincs olyan nevesített alapjog, amely az emberi méltóságot kifejezné.

Az emberi méltósághoz való jog két funkciója – a személyiség-védelmi és az egyenlőséget biztosító funkciója – által több más alapjog forrásává vált. Személyiség-védelmi (az általános cselekvési szabadságot védő) funkciójából az Alkotmánybíróság levezette az önazonossághoz való jogot, az önrendelkezési szabadságot, illetve a magánszférához való jogot, mint alapjogot. A tiszteletben tartás (mint negatív oldal) és védelem (mint pozitív oldal) az emberi méltóság (sérthetlenségi koncepciójának is) része, ugyanúgy, mint más alapjogok esetén.

Bizonyosan sérti az emberi méltóságot az a szabályozás vagy joggyakorlat, amely dehumanizál: közvetve vagy közvetlenül kétségbe vonja az egyén (még rosszabb esetben egy nép, vagy vallási, nemzeti csoport tagjai) ember voltát, emberi minőségét. Továbbá sérti az emberi méltóságot, ha az egyén kiszolgáltatott helyzetével más vagy mások visszaélnék. Hasonló a helyzet, ha ésszerű indok alapján igazolható, hogy az egyén személyiségének lényegét illetően erős sértés áldozatává vált (megalázottság).

Az emberi méltóság – bár különböző megfogalmazásokban –, de rendre olyan jogi szabályokban tűnik fel, amikor feltételezhető, hogy az egyén kiszolgáltatott helyzetbe van (kerül), amikor egyenlőtlen kommunikációs vagy egyéb viszony alakul(hat) ki a felek között (még inkább, ha az egyik fél az állam). Tehát maga a jogalkotó is feltételezi az aszimmetrikus viszonyt, ezért szükségesnek tartotta az emberi méltóság védelmét rögzíteni, amelynek célja a kiszolgáltatott fél „helyzetének megemlése”, az aszimmetria megszüntetése.

(Balogh Zsolt: *Az emberi méltóság: jogi absztrakció vagy alanyi jog*, in: *Iustum Aequum Salutare* VI. 2010/4. 35–44.)

Mindezek mellett a jogalkotó az Ebktv. 10. § (1) bekezdésében **nem csupán az emberi méltóságot sértő** kinyilatkoztatásokat tekint jogsértőnek, hanem ettől sokkal szélesebb körben meghatározva minden **„egyéb természetű magatartás”**-t szankcionál. Mindezekből következően a bíróság álláspontja szerint e jogszabályhelyt kiterjesztően kell értelmezni és bármely olyan magatartást ide kell vonni, amely védett tulajdonság alapján megfélemlítő, ellenséges, megalázó, megszegyenítő vagy támadó környezetet eredményez.

A fentebb idézett jogirodalmi álláspontok alapján és az Ebktv. 10. § (1) bekezdésében foglalt szövegrész nyelvtani értelmezéséből kitűnően egyértelműen az eljárást kezdeményező panaszos (vagy személyek egy csoportja) szubjektív benyomásait is kell értékelni, hiszen a személyére vetített esetleges megalázó vagy támadó légkört leginkább a diszkriminációt elszenvető, eljárást kezdeményező személy nyilatkozatai alapján lehet megítélni. E tárgykörben objektív megerősítést jelentenek a tanúk (mint külső szemlélők) nyilatkozatai és esetlegesen más, rendelkezésre álló bizonyítási eszközök.

Az Egyenlő Bánásmód Tanácsadó Testület **384/5/2008. (IV. 10.) TT.** számú állásfoglalásában **a zaklatás fogalmát értelmezte**. Ebben – az alperes 69/2006. számú határozatára utalással – kifejtette,

hogy „a zaklatás eszközeire, módszereire jellemző a többféle értelmezhetőség, a kettős erkölcs, a bizonyíthatatlanság kihasználása. A zaklató visszaél munkahelyi, hatalmi, hierarchikus helyzetével”. A Tanácsadó Testület kifejtette, hogy a zaklatás nem feltétlenül szándékos magatartás, ezért arra irányuló szándék hiányában is megállapítható. A zaklatás megvalósulhat egyszeri magatartással, illetve folyamatos, rendszeresen visszatérő cselekményekkel.

IV. A határozat érdemét érintő kifogások

IV.1. A zaklatás törvényi tényállása

A zaklatás I. pontban idézett, Ebktv.-ben írt fogalmi elmei a következők:

- az emberi méltóságot sértő, szexuális vagy egyéb természetű magatartás, mely
- a 8. §-ban meghatározott tulajdonsággal függ össze,
- célja vagy hatása: megfélemlítő, ellenséges, megalázó, megszégyenítő vagy támadó környezet kialakítása.

Ennek nyomán a hatósági eljárásban elsősorban a védett tulajdonságot kell beazonosítani, majd tisztázni kell, hogy megfélemlítő, megalázó, környezet kialakult-e a panaszos állításának megfelelően, avagy ilyen célzattal lépett-e fel az eljárás alá vont, s tetten érhető-e elsődlegesen emberi méltóságot sértő magatartás.

A fentiekből kitűnően zaklatás esetén – a felperes hivatkozásával ellentétben – nem tényállási elem az összehasonlítható csoport megléte, mint közvetlen-, illetve közvetett diszkriminációs tényállások ügyében.

IV.2. A védett tulajdonság

A felperes beadványaiban nem vitatta a védett tulajdonság fennállását, s egyértelmű, hogy a 2016 februárjában aláírt (első) megállapodás a „békés cigány-magyar” együttélésre is utalt. A „Tiszavasvári mintaprogram” elnevezésű sorozatban maga a felperesi polgármester is hivatkozik a romák körében elért eredményekre, míg a film címszövegében a cigányság integrációjának megoldását jelölik meg. Az Integrált Településfejlesztési Stratégia alperes által is vizsgált szövege a szegregátumok jellemzőit megjelölve kiemeli az alacsony iskolai végzettség, munkanélküliség magas arányát, a lakóingatlanok sokszor tarthatatlan helyzetét. Több védett tulajdonságot is magában foglaló élethelyzetet érintett tehát a beavatkozó által kifogásolt tevékenység, mely védett tulajdonságok (roma származás, alacsony vagyoni státusz, társadalmi helyzet) sajnálatos módon egymást erősítik, a szegregátumok lakói e szempontból is speciális helyzettel bírnak.

A bíróság megítélése szerint e körülmények ellenőrzéséhez, a valószínűsítéshez kellő adatot, információt szolgáltatott a beavatkozó eljárást megindító beadványa, részletezve Tiszavasvári város helyzetét, a bejárások tényét, újságcikkeket csatolva a témában.

Hangsúlyozza a bíróság, hogy az eljárás megindításakor az alperesi hatóság az egyenlő bánásmód követelményének tényleges megsértését még nem vizsgálja, kizárólag azt ellenőrzi, hogy elegendő indokolást tár-e elé az eljárás megindítója azzal összefüggésben, hogy legalább valószínűsíteni lehessen az egyenlő bánásmód követelményébe ütköző magatartások valamelyikét. Ezen szakaszban cél a komolytalan, illetve más jogágak alá tartozó kérelmek kiszűrése. Az, hogy akár a közvetlen-, akár a közvetett diszkrimináció, avagy zaklatás, megtorlás az eljárás további szakaszában megállapítható-e, és ennek nyomán szankcióval sújtható-e a bepanaszolt, az eljárás későbbi szakaszaiba tartozó kérdés, mely széles körű bizonyítás, nyilatkozatok beszerzése, esetleges tárgyalás után dönthető el.

IV.3. A kifogásolt magatartások és azok emberi méltóságot sértő jellege

A felperes a hatósági eljárásban és keresetében is mindvégig következetesen hangsúlyozta, hogy sem az alperes, sem a beavatkozó valójában nem az önkormányzat, hanem a Becsület Légiója Egyesület és az annak nevében fellépő személyek tevékenységét minősítette jogsértőnek. Véleménye szerint az egyesület minden munkatársának egyedi magatartásáért felelőssé nem tehető, mulasztással zaklatás nem valósítható meg.

A bíróság nem osztotta a felperes ezen álláspontját, hiszen a zaklatás fentebb idézett törvényi tényállásának egyik változata lehet az, hogy a kifogásolt magatartás hatására alakul ki a sérelmes környezet, amely feltételez a jogsértést elkövető részéről egyfajta „belenyugvást”, passzivitást. Ezt erősíti az Egyenlő Bánásmód Tanácsadó Testület – fentebb már szintén hivatkozott – **384/5/2008. (IV. 10.) TT.** számú állásfoglalása, mely szerint „a zaklatás és a szexuális zaklatás nem feltétlenül szándékos magatartás, ezért arra irányuló szándék hiányában is megállapítható. A zaklatás és a szexuális zaklatás egyaránt megvalósítható aktív és passzív magatartással. Mulasztás, mint passzív magatartás különösen abban a tekintetben merül fel, amikor a munkáltató tudomást szerez ugyan arról, hogy egy alkalmazottja zaklatja munkatársát, de nem tesz intézkedést ennek megakadályozása érdekében. Mivel nem tevéssel is megvalósítható a zaklatás, ezért a munkáltató felelősségre vonható.”.

A bíróság álláspontja szerint a Becsület Légiója Egyesület nevében fellépő személyek tevékenységéről egyértelmű információkkal kellett az önkormányzatnak rendelkeznie, ellenkező esetben kérdéses, hogy hogyan köthettek velük felelős hivatalos szervként komoly elköteleződést kinyilvánító együttműködési megállapodást. A szegregátumokban történt bejárásokon tapasztaltakat, az ott zajló eseményeket a felperesnek azért is ismernie kellett, mert a megállapodás tartalma szerint azokról a Becsület Légiója Egyesület minden hónapban köteles volt beszámolni, valamint a polgármester is nyilatkozott a szemléken történő részvételéről. Orosz Mihály Zoltán meghallgatásán maga jelentette ki, hogy „Mindenki tudta a városban, hogy ki vagyok, és hogy közszereplő vagyok”, maguk a tanúként meghallgatott roma személyek is ismerték az „érpatakiak” kifejezést, melynek pontos tartalma a hasonló elnevezésű weboldalon is ellenőrizhető, megismerhető volt. Így a Tiszavasvári Mintaprogram videófelvelelein is feltűnő polgármester és a képviselő-testület tagjai a megállapodás előterjesztésében szereplő adatok, a sokak által rémhírterjesztésnek nevezett jelzés alapján 2016. február 16-án kialakult pánikhangulat, valamint az internetre felkerült „tananyagok” alapján értesülhettek arról, hogy a megállapodás ténye és annak kivitelezése milyen érzelmeket szülhet. Az a körülmény, hogy a roma lakosság egy része támogatta a program megvalósítását, nem teszi meg nem történné a közigazgatási iratanyaghoz csatolt videófelveleteleken szereplő személyektől látható-hallható sérelmeket, az általuk zaklatásként, emberi méltóságukat bántóként megélt cselekményeket.

A bíróság meggyőződése szerint a jogállam léte nem merülhet ki abban, hogy létrehoz és fenntart valamilyen jogrendet, hanem e jogrendbe be kell építeni bizonyos alapvető értékeket, alapelveket is, melynek betartására, betartatására törekedni kell és a jogállamiság támadására irányuló kísérleteket állami, önkormányzati szinten is el kell hárítani. Az Ebktv. Preambulumából következően a jogalkotói cél a hatékony jogvédelem biztosítása a hátrányos megkülönböztetést elszenvedők számára, ez az egyebekben autonóm önkormányzatokat is kötelezi arra, hogy aktív segítséget nyújtsanak az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás előmozdításában (mint másik, Preambulumban megfogalmazott célkitűzésben), de passzív magatartásukkal se idézzenek elő a fenti hatékony jogvédelmet veszélyeztető, sértő magatartást.

A jelen bírósági ítélettel megerősített alperesi határozat és a szintén Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság által – romákat sújtó közvetett diszkrimináció tárgyában – hozott, másik önkormányzatot érintő 6.K.33.048/2015/17. számú ítélet erősítheti az önkormányzatokat az Ebktv. Preambulumában megfogalmazott célok elérésében, mert kifejezésre juttatja, hogy e szervek a területükön megvalósuló diszkriminatív tevékenységeket legenyhébb formájukban is kötelesek felszámolni. Az önkormányzatok saját felelősségüket e körben nem menthetik ki látszólag semleges intézkedésekre, avagy formálisan tanácsadásra vonatkozó megállapodásra utalással, ha ezen lépések hatása tömeges jogsértések megvalósítása.

Az együttműködés keretében tett intézkedéseket, szemléket, feljelentéseket a bíróság megítélése szerint nem lehet egyedi esetekként kezelve önállóan vizsgálni, mert e – roma integrációnak titulált – magatartások, azok volumene, kivitelezése, módszerei, összehangolt kifejtése nyomán valójában megfélemlítő, jogállamot megkerülően „megregulázó”, megalázó akciók voltak. A felperes által hangsúlyozott informatív kommunikáció, lakosok felé történő érdeklődés, párbeszéd kétoldalú kommunikációt feltételez, jelen ügyben azonban provokatív, megfélemlítő kommunikáció volt tapasztalható. A valódi integrációt, így különösen a gyermekvédelmi szolgáltatások fejlesztését, a munkahelyteremtés ösztönzését, a szegregált oktatás kiiktatását még kisegítő jelleggel sem kísérhetik olyan rendteremtő akciók, melyek a védett tulajdonsággal rendelkező személyek emberi méltóságát sértik.

Amennyiben a felperes azt tapasztalja, hogy éppen a védett tulajdonsággal rendelkezők követnek el jogsértéseket (hulladék kezelése, „áramlopás”, kiskorú veszélyeztetése okán), úgy abban az esetben – szintén a jogállamiság érvényre juttatása érdekében – az ezen jogellenes cselekmények kivizsgálására és kezelésére létrehozott állami szervek közreműködését kell igényelnie. A hatáskörrel felruházott hivatalos szervek megkerülése esetén, egyéni „éjszakai” akciók kivitelezésével – melynek megvalósítási módja kifejezetten sérelmes az azt elszenvedők számára – könnyen olyan helyzetbe sodródhatnak a résztvevők, ahol a „jog uralma” elvész, melynek helyébe az önkény, önbíráskodás léphet. A fentiek szerint ennek megakadályozása – többek között – az önkormányzat feladata.

A bíróság hangsúlyozza, hogy sem a képviselő-testületi tagok szegregátumokat érintő helyszíni tájékozódását, sem az illegális cselekmények felszámolására tett kísérleteket nem kifogásolta az alperes és a beavatkozó, több ízben hangsúlyozták, hogy ezek méltányolható, támogatandó célkitűzések. Mindezek mellett azonban minden önkormányzati intézkedésnek, illetve a felperes támogatásával, tudtával megvalósuló feladat-megvalósításnak meg kell őriznie a jog uralma alá vetett jellegét, egyetlen ilyen lépés sem járhat megfélemlítő, ellenséges, megalázó, megszegyenítő vagy támadó környezet kialakításával. A bíróság jelen tanácsa már 6.K.33.048/2015/17. számú ítéletében is emlékeztetett arra, hogy szegregátumokat érintő intézkedések esetén egyik oldalon védett tulajdonsággal rendelkező, ennél fogva alacsony érdekérvényesítési képességgel rendelkező (adott esetben stigmatizált) lakosok állnak, míg a másik oldalon a közhatalmi funkcióval felruházott önkormányzat van, így az ilyen jogviszonyokat **a résztvevők strukturális egyenlőtlensége jellemzi**. Ilyen körülmények között fokozott figyelemmel kell eljárni, mert e területek nyomorúságos körülmények között élő lakosainak valódi integrációra van szüksége, a folyamatosan saját felelősségüket hangsúlyozó, nem ritkán gúnyos felvételek közzététele alkalmas lehet megszegyenítő, megalázó környezet kialakítására, a társadalomban jelenlévő előítéletek erősítésére. E körben a bíróság kifejezetten károsnak és megszegyenítőnek ítélte meg a „Harc a bűnözés ellen” elnevezésű videó tartalmát, melyben „kocajogász”, „drogdíler”, „áramlopó” jelzővel illetnek olyan személyeket, akiknek arcát is jól mutatják, rövidített névvel beazonosíthatóvá teszik. A stigmatizáció, s az azzal járó kirekesztés nyilvánvalóan nem vezethet az önkormányzat és a lakosok

is által megcélzott integrációhoz. E felvételen többen, jól hallhatóan kérték a videó rögzítésének leállítását, melynek nem tettek eleget a készítő, ezzel is visszaélve az éjszaka számonkért személy helyzetével. A riadalom a videón jól kivehető: a kezdetben egy kisebb családot érintő párbeszéd hamarosan a szomszédokat is felriasztotta, miközben a videó készítője a gyülekezés kiterjedéséért a felelősséget Kóti Zsoltra hárítja, aki a felvétel kezdetén közölte, hogy nem szeretne a videón szerepelni és sérelmes számára az éjjeli zaklatás.

A közigazgatási határozat 16. oldalán is ismertetett további felvételek jól jellemzik azt a kifogásolt magatartást, amivel kapcsolatban a felperest mulasztás terheli: a lakóingatlanok környezetében nem ritkán kioktató, számonkérő hangnemben feltett kérdésekkel kell a szegregátumban élőknek szembesülniük, kép-és hangfelvétel készül róluk engedély nélkül, több tanú nyilatkozata szerint már „felhergelt” állapotban (a kamera csak az indulatossá válás után forgott), melyek kifejezetten emberi méltóságot sértő magatartások. Ezek olyan objektív bizonyítéknak tekinthető helyszíni felvételek és „tananyagok”, melyek kifejezetten alkalmasak voltak a zaklatás alátámasztására, így sem az alperes, sem a bíróság részéről nem volt szükséges a megállapodásban részt vevő egyesület tagjai által megvalósított cselekmények további elemzésére. Ezért a bíróság a felperes tanúbizonyítási indítványát elutasította, s úgy vélte, a hatóság is kielégítő indokát nyújtotta határozata 19. oldalán a további bizonyítás mellőzésének.

V. A bíróság döntése

Mindezek alapján a bíróság – jogszabálysértés hiányában – a Pp. 339. § (1) bekezdésére figyelemmel a keresetet elutasította.

A felperes az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 5. § (1) bekezdés b) pontja alapján teljes személyes illetékmentességet élvez.

A bíróság az eljárás során felmerült perköltség viseléséről a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján rendelkezett, melynek összegét a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (1) bekezdése szerint, a 3. § (2)-(6) bekezdésében foglaltak alapján mérlegeléssel állapította meg. A mérlegelés során figyelembe vette a tárgyalások számát, az ügy bonyolultságát és a jogi képviselők által végzett tényleges munkát. Az alperesnek fizetendő perköltség alapja a Pp. 67. § (2) bekezdése, míg a beavatkozó részére a Pp. 83. § (1) bekezdése szerint kell azt megfizetni.

Az ítélet elleni fellebbezés lehetőségét a Pp. 340. § (1) bekezdése zárja ki.

Budapest, 2017. december 8.

Fintáné dr. Vásárhelyi Julianna s.k.
bíró

dr. Nagy Anita s.k.
a tanács elnöke

dr. Öri Aliz Ildikó s.k.
bíró

A kiadmány hitelül:

